

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

17.01.2013 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал daily](#)

✓ Световната банка очаква по-нисък растеж в България

http://www.capital.bg/biznes/finansi/2013/01/16/1985196_svetovната_banka_ochakva_po-nisuk_rastej_v_bulgariia/

Изключително бавното възстановяване на развитите страни е спирачка за глобалната икономика. Това обяви късно снощи Световната банка и понижи прогнозите си за глобалното икономическо развитие през тази година, събщи Reuters. Международната финансова институция очаква и българската икономика да расте по-малко от предвижданото досега.

Световната банка намали прогнозата си за глобалният брутен вътрешен продукт (БВП) и вече очаква той да се увеличи с 2.4% през тази година. Ако тя се сбъдне, ще означава БВП да се увеличи почти колкото и през миналата - с 2.3 на сто. Миналия юни финансовата институция предвиждаше глобалният БВП да нарасне с 3% през тази година.

Богатите страни с нисък ръст

Продължаващите големи съкращения на разходите, високата безработица и слабото потребителско търсене ще ограничат ръста на БВП в развитите страни до едва 1.3 процента. През следващата и 2015 г. Световната банка очаква брутният продукт в тях да се покачи малко повече - съответно с 2 и 2.3 на сто.

Политическата несигурност в САЩ заради продължаващите спорове за тавана на федералния дълг забавят растежа и ако американските политици не стигнат до споразумение, доверието в долара ще отслабне, а нарастването на пазарното напрежение ще намали както растежа в САЩ, така и глобалния, предупреждава Световната банка в доклада си.

Прогнозите за България също не са розови

За България банката също занижи очакванията си за икономически растеж, както за тази, така и за следващата година. Според прогнозата през настоящата година БВП на страната ни ще отбележи ръст от 1.8%, а през следващата – 2.4 на сто. Оценките от средата на миналата година бяха за растеж от съответно 2.5 и 3.3 процента.

Тази прогноза е близка до заложения в бюджета за тази година икономически растеж от 1.9% и е малко над очакванията на Международния валутен фонд, който очаква ръст от 1.5%. За 2015 г. от институцията твърдят, че икономическият растеж в България ще се ускори до 3%. От банката отбелязват, че промишленото производство в страната се е свило с 13.1% на годишна база, което е най-бързият темп на спад в Югоизточна Европа.

По-бавно и в развиващите се страни

Международната финансова институция понижава прогнозата си и за развиващите се страни. И същевременно подчертава, че световната икономика може и да е загърбила най-лошото от кризата, но растежът остава крехък и възстановяването ще бъде бавен и продължителен процес. Поради това сега очакванията са за ръст на БВП в развиващите се страни от 5.3% при 5.9 на сто по-рано. От Световната банка прогнозируют, че известно ускоряване на икономическото развитие в тази група държави може да има през следващите две години.

За отделните региони на света в доклада се посочва, че политическата неопределеност и бунтовете в отделни държави ще продължат да оказва отрицателно влияние върху темповете на растеж на икономиките в Близкия изток и Северна Африка. Като цяло икономиката на този регион миналата година е показала положителни тенденции заради възобновяването на добива на петрол в Либия и подобряването на икономическата среда в Ирак.

Световната банка очаква забавяне на растежа на брутният вътрешен продукт като цяло за района на Азия и Тихия океан, в Европа, Латинска Америка, страните от Карибския басейн и Южна Азия. Известно подобрене в показателите на тези региони Световната банка очаква да се проявят през 2015 г.

Инвестициите в Китай не трябва да падат рязко

От Световната банка смятат, че спад на инвестициите в Китай вероятно няма да засегне растежа на световната икономика в средносрочен и дългосрочен план, но предупреждават, че ако има наистина рязък срив, последиците ще бъдат глобални, а не само за Пекин. Икономическите симулации на Световната банка показват, че 10 процентни пункта намаление на инвестициите в Китай, ще доведат до забавяне на китайски растеж на БВП с около 3%.

✓ Симеон Дянков: 2013 г. ще е по-добра от последните няколко години

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/01/16/1985484_simeon_diankov_2013_g_shte_e_po-dobra_ot_poslednite/

Какво е бъдещето на еврозоната, какви мерки са нужни за справяне с кризата в нея и как всичко това ще се отрази на България. Ще има ли изненади в областта на държавните финанси и икономическата политика до изборите. По тези въпроси потърсихме мнението на Симеон Дянков, вицепремиер и финансов министър в правителството на ГЕРБ.

Какво да очакваме през 2013 г.? Дали ще е по-добра от 2012 г. и от какво зависи?

Тази година ще е по-добра от 2012 г. и от последните няколко години всъщност по една основна причина - за пръв път еврозоната няма да е основният рисков фактор в целия свят.

В края на миналата година се взеха няколко решения, които правят тази година много по-спокойна от гледна точка на еврото и еврозоната, което за България е важно не само заради стабилността на валутата и заради търговските ни отношения. Две трети от търговията ни е със страни от еврозоната.

Кои бяха тези решения? Първо, решението за единен банков надзор, което се взе буквално последните две седмици на декември. Мина и през финансовите министри и през премиерите и сега остават само технически подробности – до март всичко трябва да е окончателно прието.

Това води до успокояване на финансовите пазари. Общият риск на еврозоната падна рязко и рискът на страни като България, които са свързани с еврото, също падна доста рязко. Миналата седмица нашият CDS спред (своеобразна застраховка срещу фалит, която е измерител за риска) е колкото на Австрия. Това никога не е било, откакто съществува CDS за България отпреди 22 години. В момента пазарите считат, че България и Австрия имат едно и също ниво на риск. Също от 1 януари влезе в сила фискалният пакт за страните от еврозоната и това, макар че не помага за решаване на сегашните проблеми на еврозоната, дава спокойствие в средносрочен план. Заедно с влизането на фискалния пакт влиза и Европейският стабилизационен механизъм (ECM/ESM). Успокоението е, че ако има проблеми с допълнителни страни, те могат да поискат помощ. Може би това ще се случи с Кипър, донякъде Словения е застрашена. За Франция, макар че се говори, тя има голям финансов ресурс, така че не мисля, че ще се стигне до спасителен механизъм. Но за тези държави вече има отработен механизъм, който зависи главно от ЕЦБ и няма да се налага отделните държави да подпомагат с допълнителни решения и пари.

Тези три неща, взети заедно, дават основание за пръв път от може би пет години 2013 г. да е спокойна от гледна точка на еврозоната. Не че всички проблеми са решени, но се знае какви са решенията и се работи по тях. Затова смятам, че ще бъде доста по-спокойно и за нашата икономика.

Прогнозите по-скоро сочеха ЕС и еврозоната като източника на криза през 2013 г...

Бях много активен участник в решението за единен банков надзор в средата на декември, там буквално за половин ден рязко се измени рисковият профил на еврозоната и на целия ЕС. Причината е, че преди това имаше среща в началото на декември на финансовите министри, но тя се провали. Така че на втората среща беше изненадващо за всички, че се стигна до решение. Така влязохме в 2013 г. с много по-голям оптимизъм, който според мен тепърва ще се развива в рамките на Европа.

Другото положително събитие е, че за пръв път Гърция има план, който работи и по който сегашното дясно правителство на Самарас се справя. С други думи, големият плюс е, че еврозоната вече не е източник на нестабилност, а на умерена стабилност.

И все пак от днешна гледна точка изглежда, че в близките няколко години икономиката няма да расте така осезаемо, че да се усети от хората, от малкия и средния бизнес.

Нивото на растеж, което беше през периода 2005 - 2008 г. в цяла Европа, не само в България, няма да се достигне поне в следващите пет години. Това наистина беше златен период и в европейската, и в световната икономика.

Финансовият сектор винаги внимателно следва макро- и финансовата стабилност на целия блок и чак тогава започва да раздвижва ресурса си. България разполага с огромен ресурс под формата на депозити в банките. Депозитите и влоговете на физическите лица са 35 млрд. лв., а на фирмите са около 37 млрд. лв. Този ресурс обаче не се използва, в момента стои като свръхликвидност. Същото се наблюдава и в други държави. Един вид банковият сектор изчаква, за да е убеден, че общата стабилност в еврозоната е постигната. И другото, което ще доведе според мен до още по-голямо забавяне, е изчакването да се види кои сектори ще са перспективни. Особено в икономиките в Източна Европа, където имаше догонващи сектори преди кризата.

В България до 2008–2009 г. имаше няколко сектора, като например строителството, които дърпаха голяма част икономиката. Това вече няма да е така. Дори като свърши кризата в цяла Европа, строителният сектор поне още 5-6 години, може и за по-дълго, няма да достигне нивата на растеж, който имаше преди.

По същия начин банковият сектор, който през 2005 - 2008 г. растеше с 40% като цяло, а в някои сегменти до 70-80% на годишна основа. Това вече никога няма да се върне, не само в България, но и в световен аспект. Защото много от големите банки имаха и продължават да имат големи проблеми. Само тези два сектора – банки и строителство, допринасяха за ръста на икономиката с над 40% преди кризата.

Ще има преориентиране към нови сектори с потенциал за растеж. Един такъв сектор в България е земеделието. Дори и в кризата, през последните 3-4 години, земеделието расте годишно с около 8%, а миналата година отбеляза 11% ръст.

Тази тенденция ще продължи поне до 2020 г. заради евросредствата, което дава възможност и за по-дългосрочни инвестиции в земя и в по-дълготрайни култури, като например лозя.

Туризмът растеше преди кризата, продължава да се засилва и според мен ще се засилва още повече през следващите няколко години. Вече се забелязва известен ръст на инвестициите, защото се появяват нови сегменти. Например все повече руски и украински туристи стоят тук не по две седмици, а по 3-4 месеца. Това е отделен сегмент, който не предполага развитие на хотелиерството, а на строителство за закупуване на имот не само за летния, а и за зимния сезон. Само миналата година около 30-35 хил. руски и украински домакинства са си закупили или апартаменти, или къщи в България. Според мен този интерес се обяснява с два фактора. Първо, исторически руснаците са имали интерес към България и я познават добре. Второ, миналия март направихме по-лесно взимането на визи за руски, украински и турски граждани.

За или против по-бърза фискална консолидация в Европа и кога България ще може да отпусне коланите?

Моите първоначални планове бяха 2013 г. да е с балансиран бюджет. Ние вървахме натам, всъщност 2012 г. завършихме по-добре от очакванията, на под половин процент от БВП дефицит. Понеже предишните ни крачки бяха с над 1% консолидация всяка година, щеше да е сравнително лесно 2013 г. да консолидираме с още 0.5% и да излезем на

балансиран бюджет. Това бяха моите първоначални планове, но някъде откъм средата и особено есента на 2012 г. започна да се говори първо в Брюксел, след това интересно МВФ рязко си промени мнението и започна да говори за по-бавна консолидация. Затова вместо балансиран бюджет ние отидохме на планирания дефицит за 2012 г. Разбира се, аз съм амбициран като министър на финансите и тази година дефицитът да е по-малък от заложения, но е факт, че малко поотпуснахме юздите. Но страна като България, която е малка отворена икономика, няма смисъл да надскача тези граници. Тогава започват да се купуват вносни стоки за дълготрайна употреба като коли, хладилници и т.н. Вярно, по този начин подпомагаме потреблението и донякъде събирането на ДДС, но реално не подпомагаме нашето производство, а това в други държави. От тази гледна точка не смятам, че има смисъл да се харчи повече с цел да се увеличава потреблението.

Има смисъл и, общо взето, всички дружно – и ЕК, и МВФ, се опитват да убедят Германия, че трябва малко да разпуснат харченето. Ако това стане, ще има добър вторичен ефект в Холандия, в Чехия, в България, във всички страни, чиито икономики зависят от Германия. Засега обаче канцлерът Меркел не допуска това. В последната си реч за 2012 г. тя доста недвусмислено каза, че ще си следват политиката на финансова стабилност и очакват 2014 г. да са на балансиран бюджет.

В края на ноември ЕК сигнализира, че България има два макроикономически дисбаланса – високата външна задлъжнялост и силният ръст на доходите. Как ще отговорите на комисията?

Високата външна задлъжнялост от страна на частния сектор, защото от публичния сектор ние сме втори след Естония. Тази година ще сме единствената държава, в която публичният дълг ще пада. Той вече е под 15% от БВП, след като изплатихме едната част от външния дълг на правителството на НДСВ. Тази година няма да излизаме на външните пазари. А емисионният календар за пласиране на ДЦК сме си го подредили така, че реално общият публичен дълг до края на годината от сегашните 14.7% ще стигне някъде до 14.4%. Това поне е планът, който се прави още по-лесно заради по-добрия финансов край на 2012 г.

Та става въпрос за частния дълг спрямо БВП. В края на 2008–2009 г. беше над 100% от БВП, докато сега минахме под 90% от БВП. Но комисията все още го смята за висок. Аз от този показател никога не съм бил притеснен. Пред МВФ и пред ЕК винаги съм твърдял, че за държави като България, които имат да догонват останалата част на ЕС, е нормално да имат по-висок частен дълг. Давал съм винаги като пример Източна Азия през 80-90-те години, частният дълг към БВП на Тайланд, Сингапур, Хонконг, Южна Корея и т.н е надминавал 150% дори.

Така че е нужно да избереш между това дали искаш икономиката ти да расте добре, или трябва да следваш тези макроиндикатори, които дава комисията. Според мен те не са добре разработени, поне в тази си част. Трябва да се прави разлика между държави, които трябва да достигат ЕС, и държави, които вече са стигнали до някакво добро ниво на развитие. Но при всички положения ще продължим да виждаме този процент на частните задължения, те са фирмени главно, спрямо БВП да пада. Прогнозата е това съотношение през тази годна да се свие до 82-83%. Причината е, че банковият ни сектор е свръхликвиден. Няма друга такава държава в ЕС с ликвидност 23-24%. Затова се забелязва един постоянен процес на изплащане на заеми или кредитни линии към майките банки.

От гледна точка пък на доходите нашите имат да догонват тези в средната европейска страна. Така че ръстът им също не е нещо, от което трябва да се притесняваме, стига да не изпреварва ръста на производителността на труда, което поне в последните година-две не е така. До 2010 г. доходите са растели доста по-бързо от развитието на производителността на труда.

Това ли ще им напишем в обяснението до комисията - че методологията е несъвършена?

Ние сме писали, то затова не ме обичат особено в Брюксел. Защото излизам и казвам - ето го последния учебник по макроикономика и вижте вътре какво пише. Ако не четем всички този учебник... ще ви подаря моя. По подобен начин спорят само шведският и полският финансов министър.

В едно свое интервю наскоро споменахте, че темата на 2013 г. ще е безработицата. Трябва ли и как би могла държавата да се намеси на пазара на труда?

Не е задължително, но е добре държавата да се намеси. През последния месец разсъждаваме доста върху върху въпроса какви са вариантите да се стимулира заетостта.

Нормално по време на криза ръстът на заетостта е по-бавен, отколкото ръстът на икономиката. През миналата година България е може би на четвърто или пето място в ЕС по постигнат икономически растеж, въпреки че той е минимален. Но като направим същия разрез на показателя за безработицата, ние не сме четвърти или пети по най-ниска безработица, а сме примерно 17-и. Това е сигнал, че имаме структурен проблем, свързан с пазара на труда. За секторите, които се развиват, или нямаме достатъчно обучени хора, или по една или друга причина хората не искат да работят в тези сектори. Това е едната тема.

Другата тема, която за мен е основна, е, че в началото на кризата без работа са останали 400 хил. души. Това всъщност не е така. По последни данни в момента има около 392 хил. безработни, от които обаче над 200 хил. са били безработни и преди кризата.

Влизайки в дълбока криза, тези 200 хил. души вече няколко години са били извън пазара на труда и попадат в графата структурна или дългосрочна безработица. Тези хора не само че нямат необходимите квалификации, ами може би вече са изгубили и работни навици. Ако не намерим начин тези хора да ги вкараме на пазара на труда, те ще бъдат загубени. Друг тип програми са нужни за хората, които тепърва излизат от студентската скамейката или от училищата и не успяват да си намерят работа заради кризата.

Така че работим активно с министерството на труда да разширим програмите, които те вече имат и се финансират с евросредства.

Имаше идея част от БЕХ да се качи на борсата. Кога ще стане това и да се очакват ли други приватизационни сделки

до седата на годината?

Едва ли ще тръгват отсега нататък нови приватизационни процедури. БЕХ закъсня много и реално няма как да стане до средата на годината по две причини. Първо, защото от юридическа гледна точка трябва ЕСО да се отдели от БЕХ. Там вече от няколко месеца работи избран консултант. Другата още по-голяма тежест върху БЕХ и върху миноритарната приватизацията на БЕХ е бъдещето на проекта "Белене". Никой смислен инвеститор няма да си купи дори 10% от БЕХ, ако стои тази въпросителна - дали ще се строи втора атомна централа, дали няма да се строи, с какво финансиране и т.н.

А друга приватизация?

Едва ли до лятото ще се случи нещо голямо. Знаете, върви "БДЖ - Товарни превози", има доста голям интерес. АДИС би трябвало да тръгне до края на януари също. Фондовата борса вече е с консултант и трябва да привърши до април. Там сме задали много тесни и строги характеристики, за да е ясно, че потенциалните купувачи могат да са само и единствено големи борси или оператори на големи борси. Не може да участват консорциуми или финансови инвеститори, които не са се занимавали с тази дейност.

Обикновено, като се влезе в година на избори, администрацията, а и политиците избягват да взимат решения или да правят някакви резки движения. Вие ще ни изненадате ли?

В рамките на общата финансово-икономическа политика съм дал заявка, че искам да сме различни от предишни правителства и да правим някои реформи до края. Едно такова нещо, което бях споменал преди 2-3 месеца, е създаването на данъчно разследване. Тогава казахме данъчно дознание, бяхме по-агресивни. Вече имаме готов законопроект за създаване на данъчно разследване и към февруари той може да влезе за обсъждане в парламента. От гледна точка на данъчно законодателство не очакваме никакви други промени. Освен може би създаването на нещо, което бизнесът иска от години – златен стандарт по ДДС. Това ще са фирми, които са се доказали, че са добри данъкоплатци. Те ще могат да си възстановяват ДДС по-бързо и ще се проверяват от НАП през по-дълъг интервал от време. Но пък ако се окаже, че при някои от тези фирми има проблем в един момент, те ще излизат от този златен стандарт и на тяхното място ще влизат други.

Вече сме направили няколко стъпки в посока създаване на стандарта. От октомври броят на големите данъкоплатци намаля от около 3000 на 1000. компании. Идеята е част от тези компании да влязат в бъдещия стандарт. Но все пак ще бъдат изработени и ясни и публични критерии кои точно фирми да могат по-бързо да си възстановяват ДДС и да получават по-добро обслужване и тук работим основно с КРИБ. Мисля, че е възможно да сме готови до март-април, ако, разбира се, се разберем с бизнес асоциациите и те смятат, че това е полезно за тях.

Извън това отпреди няколко дни се срещам с ръководствата на бизнес асоциациите. Те да ми предложат какво според тях е смислено за подобряване на бизнес средата, но не е станало по една или друга причина досега. Бих искал някъде до края на януари да ги имам тези предложения и да се ангажираме - вече не само аз като вицепремиер, но и съответните министри, да направим поне част от тях. Идеята е да се покаже, че макар и в изборна година, може да се правят добри реформи.

Кои цели, които вие лично като финансов министър сте си поставили, не се случиха?

Предполагам, че след няколко месеца "Капитал" ще извади онези записи с въпросите, които задавахте преди изборите на всички икономически екипи. На въпроса каква ще е основната ви цел тогава аз отговорих влизане в ERM II и след това в еврозоната. Това не се случи. Не че не работихме по тази цел. През 2009 г. една от основните ми задачи беше да обиколя останалите европейски държави, да проведе разговори с ЕЦБ, с МВФ по тази тема. Тогава срещнах до голяма степен неразбиране. Един от коментарите, който и приемам, беше - нека първо видим как работите, дали ще следват политика на финансова стабилност и тогава да си говорим. Но те бяха и много фокусирани по примера на макродисбалансите сега върху дефицита по текущата сметка, който 2008 г. достигна 25% от БВП. За тях това беше сигнал за нестабилност и прегряваща икономика.

Тогава имах ожесточени спорове и с представители на МВФ, и на ЕЦБ, и на ЕК - четете учебниците по макроикономика, които казват, че за малка отворена икономика като България не помагат политики за свиване на дефицита по текущата сметка. Те автоматично се регулират в зависимост от икономическия цикъл.

МВФ в началото на 2011 г. излязоха с анализ, който казваше: всъщност може би не сме прави за дефицита по текущата сметка за държави с фиксиран курс. Но тогава вече беше късно, Гърция беше влязла в дълбока криза и някак си влизането в ERM II и в еврозоната вече носеше други тежести.

Несъстоятелата се голяма реформа в здравеопазването е може би номер две. Защото аз там влязох с никакви познания, не от България, а от други държави, където са се правили здравни реформи. С Божидар Нанев работихме часове. Имаше какви ли не идеи и просто не се случваше. Разберем се нещо, отидем да говорим с експертите, не само БЛС, и в крайна сметка нещата се разводняваха.

Какво трябва да се случи, че да се проведат големите реформи – в здравеопазването, в образованието, донякъде пенсионна система?

Първо ще кажа, че в пенсионната система, макар и с огромен труд, успяхме да постигнем максимално възможното за този мандат. Балансът на НОИ за 2012 г. е доста по-добър, отколкото този през 2011 г. В следващ може да се продължи и ранното пенсиониране да се изчисти напълно.

За образованието има един-два законопроекта, които са готови и вече са в парламента, като например за предучилищното възпитание, които, ако минат, ще са доста добра база занапред. Защо не стана реформата в здравеопазването, а и в някои други сектори като сектор сигурност бих казал? Първо, заради голямото лобиране на различни групи, особено в системата на здравеопазването, които печелят от сегашното състояние. И второ, в системата на здравеопазването има много, много мнения точно какво трябва да се направи, но нито едно от тях не е свързано с постигането на определен резултат.

Например намаляване на броя на онкоболните, увеличаване на дължината на живота на онкоболните. Тогава вече с тези резултати тези експерти, министри, представителите на лекарския съюз да дойдат и да кажат - искаме 80 млн. допълнително. Срещу тези пари се ангажираме тези резултати да се подобрят. В здравеопазването винаги се искат много повече пари, отколкото реално е възможно да даде държавата, и когато тези пари се дадат, всъщност резултатите не се подобряват, защото системата не е изградена към резултатност. В системата на сигурността е още по-трудно да определиш целите. Но без да се случи това, ще се дават пари, без да има допълнителен резултат.

А не е ли големият проблем на сектори като здравеопазване, донякъде и образование липсата на конкуренция?

Безспорно с повече конкуренция в повечето сектори се получават по-добри резултати. Специално в здравеопазването има такава теория, към която и аз се придържах допреди година, че примерно, ако има и втора, и трета частна здравна каса, това ще подобри състоянието на сектора. Сега не смятам така. За да има някакъв прогрес, трябва тази конкуренция наистина да е на база по-добро качество или услуга. А това няма как да се случи с влизането на допълнителен играч, защото той пак ще зависи от държавните пари. Той просто ще е един допълнителен посредник за държавни пари. И тук давам примера с частните пенсионни фондове. Идеята 2000 г. да се вкарат частни пенсионни фондове тогава е изглеждала много добра. И мен ако ме питаша 2000 г., аз също щях да кажа: много добра идея, правете я. Досега обаче в България по никакъв начин не се вижда, че създаването на частни пенсионни фондове, поне според мен, помага на сектора. Според мен е обратно. Те са едни добре платени посредници, които се стремят да държат статуквото такова, каквото е. Моето опасение на този етап е, че ако дойдат частни здравни каси, те ще са същите като частните пенсионни фондове, няма по никакъв начин да помогнат.

ГЕРБ наложиха един друг стил в политиката – да излизат с идеи или теми, които след това да подложат на обществено обсъждане. Много често си сменя мнението в движение, чисто политически - понякога в разрез с идеологията на ГЕРБ. Защо се получава така?

Според мен по поне три причини. Първата причина е, че ГЕРБ е млада партия, за пръв път е на национално ниво в политиката и влезе във властта с хора, които нямаха достатъчно политически опит. Нормално е поне в началото да има търсения в самата група.

Самият аз си спомням, защото дойдох буквално месец преди изборите, бях се изградил като идеология и за мен е сравнително лесно да следвам някаква линия. Като консервативен икономист, не само финансист, аз съм на мнение, че ако имаш балансиран бюджет, това е добро при всички положения. Защото дори да изглежда, че от време на време трябва да разпуснеш, обикновено държавата харчи недалновидно. По същата причина смятам, че е по-добре държавата да не е собственик на производства. Но аз съм част от цял екип. Различните хора имат различни мнения и е нормално да мине време, докато мненията ни се консолидират.

Второто е, че ние все пак влязохме на власт в период, когато кризата вече беше започнала. Трябва много бързо да се ориентираш какво е състоянието и понякога да вземаш решения без пълна информация. Аз до февруари 2010 г. например наистина не знаех и никой от екипа ми не знаеше, че има такива големи задължения на начислена основа. Ако бяхме влезли на власт в по-нормална ситуация, част от тези лъкатушения нямаше да ги има.

И може би третото, в самия ГЕРБ, отчасти понеже е млада партия, отчасти понеже е център-дясно партия, има разлики в мисленето относно ролята на държавата като цяло. Аз моята идеология си я казах каква е, но не всички в управляващата партия имаха тази идеология и дори премиерът в началото не беше убеден в нуждата толкова яко да се държат юздите, поне на финансовата стабилност. Сега той е дори по-убеден от мен.

Сега аз съм този, който му казва в последните месеци: може би понеже сме се доказали тук, пазарите вече го знаят, а и ние си знаем възможностите, няма големи неизвестни, може да си позволим в примерно програмите за намаляване на безработицата да направим нещо повече. Премиерът е този, който ми казва - не се отпусай накрая.

✓ Пенсионното осигуряване: Високият риск не гарантира доходност

http://www.capital.bg/biznes/2013/01/16/1985502_pensionnoto_osiguriavane_visokiit_risk_ne_garantira/

Висок риск, висока доходност. Това правило важи в много случаи, но не и в условията на нестабилни пазари и неясно бъдеще за икономиката. Затова не е изненада, че пенсионните фондове със сравнително ниска доходност за миналата година имат показатели за висок риск. Обратно, някои фондове с доходност около и над средната, са я постигнали с по-нисък риск, отколкото този на други осигурителни схеми, показват изчисления на "Капитал Daily" по данни на Комисията за финансов надзор (КФН).

Ако искаме да погледнем в дълбочина доходността на пенсионните фондове, трябва да се вгледаме и в рисковете, които те са поели за постигането ѝ. Изчисленията могат да са ориентир както за настоящата им инвестиционна политика, така и за очаквания в близко бъдеще, които неминуемо са свързани с поне част от вече направените инвестиции. Това е особено важно при колебанията на капиталовите пазари.

Махалото на печалбата

Така например универсалният фонд с най-висока доходност – този на "Съгласие", има по-нисък риск, отколкото същият вид схеми на "Бъдеще" и "ДСК-Родина". С "ДСК-Родина" разликата в риска е много малка, ако го измерим според стандартното отклонение. Това е показател за колебанията, които могат да се появят при доходността на съответния фонд, т.е. колкото по-високо е стандартното отклонение, толкова по-големи могат да са "лутанията" на резултатите му нагоре и надолу. Получава се, че за миналата година най-малки отклонения сред универсалните фондове са дали тези на "Доверие", "Топлина" и "Пенсионноосигурителен институт" (ПОИ).

Милен Марков, председател на инвестиционния комитет към Асоциацията на пенсионните дружества, коментира, че за тази година е малко вероятно фондовете да се насочат към по-висок риск, макар да има тенденция за покачване на борсите. Марков, който е и изпълнителен директор на ПОК "Съгласие", обясни добрата доходност за миналата година с ръст в цените на инструментите с фиксирана доходност – облигации и държавни ценни книжа. Според него обаче това едва ли ще се повтори през тази година. Специално за универсалния фонд на "Съгласие" Марков обясни, че са постигали доходност с активни покупки и продажби, а не с преоценки. Дружеството обаче не е успяло да го направи при доброволния и професионалния си фонд, в които постъпват по-малко вноски и възможността за по-честа смяна на инвестициите не е голяма.

Малка смяна в курса

Справка в данните на КФН показва, че и други универсални фондове са правили по-активна промяна в инвестициите си. "Доверие" например са намалили дела на държавния дълг за сметка на депозити и по-малко на акции, показва сравнение между портфейла им в края на септември миналата година и декември 2011 г. При "Съгласие" делът на депозитите също се е увеличил, но този на акциите е намалял. "ДСК–Родина" пък има по-малко държавен дълг, повече акции и депозити. При по-малките универсални фондове като "Пенсионноосигурителен институт" и "ЦКБ-Сила" промените в структурата на портфейлите са доста по-малки.

Подобно на стандартното отклонение, и коефициентът на Шарп измерва възможните колебания в резултатите, но като свързва направената доходност с нивото на поетия риск. Този коефициент показва каква печалба би получил фондът от поетия риск при инвестиции в различни активи. Колкото по-висок е Шарп, толкова по-стабилни са вложенията и съответно доходността от тях е направена при по-малък риск. С най-високи стойности при универсалните фондове за миналата година са "Доверие", ПОИ, "Съгласие", а при доброволните стабилност в инвестирането показват "Доверие", "Топлина" и Ай Ен Джи.

[Вестник Монитор](#)

✓ С месец по-рано изчисляват пенсиите

http://novinar.bg/news/s-mesetc-po-rano-izchisliavat-pensiite_NDE2NTsxMjM=.html

С един месец се съксява срокът, в който новите пенсионери ще трябва да получат пълния размер на парите си. Това предвиждат изменения в Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, съобщиха от НОИ.

За момента осигурителният институт разполага с пет месеца, за да изчисли пълния размер на парите на новите пенсионери. Дотогава те получават минималната пенсия, а след това разликата се добавя. Според новите изменения този срок се съкращава на 4 месеца.

С месец се намаляват и сроковете за отстраняване на неизправности и липси в подадените документи за отпускане на пенсия. Сега те са три, а занапред ще бъдат два месеца.

Освен това безработните, които са получили повече обезщетения, отколкото им са се полагали, ще ги връщат накуп. Досега са им удържали до 1/6 на месец.

economynews.bg

✓ 11.4% безработица през декември

<http://www.economynews.bg/114-%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8%D1%86%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7-%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D0%B5%D0%BC%D0%B2%D1%80%D0%B8-news40620.html>

Равнището на безработица през месец декември 2012 г. е 11.4%, с 0.1 процентни пункта по-високо от месец ноември. В бюрата по труда са регистрирани 375 770 безработни. Те се увеличават с 3 648 лица спрямо ноември, докато през декември на предходната година са се увеличили с 15 152 лица. Прирастът през декември 2012 г. е най-малкият за месец декември от 10 години насам, съобщи Агенцията по заетостта.

В 8 области равнището на безработица е по-ниско от средното за страната: София-град – 3.6%, Габрово – 7.3%, Варна – 8.2%, Бургас – 9.5%, Пловдив – 10.0%, Русе – 10.3%, Перник – 10.4% и Стара Загора – 10.6%. В област Велико Търново (11.5%) е много близко до средното за страната. В 20 области равнището на безработица е над средното за страната и най-високите му стойности се отчитат в областите Видин – 22.0%, Монтана – 20.8%, Враца – 20.4% и Смолян – 20.2%.

Новорегистрираните безработни в бюрата по труда са 35 292. Малко над една четвърт от тях са младежи до 29 години. Частният сектор през декември е освободил половината от новорегистрираните безработни или 17 826 лица.

Търсенето на труд на първичния пазар традиционно намалява. Същевременно, активно се устройват на работа безработни по схеми на Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси“ и в аварийни дейности при зимни условия - по Националната програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“.

На работа през декември са постъпили 14 820 безработни. Спрямо декември 2011 г. постъпилите на работа са с 5 824 лица повече. Увеличението се дължи на по-големия брой устроени по схеми на Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси“ и по Националната програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“. На първичния пазар са започнали работа 7 800 безработни. По схеми на ОП „РЧР“ и програми за заетост са постъпили на работа 6 881 безработни. По насърчителните мерки са започнали работа 139 безработни.

В бюрата по труда са обявени общо близо 15 200 свободни работни места. На първичния пазар са заявени 4 877 работни места. Най-много свободни работни места в бюрата по труда са обявени от преработващата промишленост (1 105) и от търговията (894). Следват местата от транспорта (380), от хотелиерството и ресторантьорството (335 лица), от

финансовите и застрахователните дейности (322), от административните и спомагателните дейности (238), от държавното управление (238 лица), от образованието (237), от операциите с недвижими имоти (223), от строителството (174), от селското стопанство (122) и др.

По програми и мерки за заетост от Националния план за действие по заетостта са заявени 5 873 места. По схеми на Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси“ са заявени 4 438 работни места. От тях по схема „Подкрепа за заетост“ местата са 2 829, по схема „Създаване на заетост на младежите чрез осигуряване на възможност за стаж“ – 856 и по схема „Развитие“ – 72.